

Funded by
the European Union

EU4Environment
Water and Data in Eastern Partner Countries

ГРОМАДСЬКІ ОБГОВОРЕННЯ

ПЛАН УПРАВЛІННЯ РІЧКОВИМ БАСЕЙНОМ ВІСЛИ 2025 - 2030

АНАЛІЗ СТАНУ ПОВЕРХНЕВИХ ТА ПІДЗЕМНИХ ВОД

Катерина Мудра

Блю Ріверз Екологічний Консалтинг

29 ЛЮТОГО 2024 Р.

ЛЬВІВ

Implementing partners

Co-funded by

With funding from

ПУРБ = АНАЛІЗ СТАНУ МПВ/МПЗВ + ПРОГРАМА ЗАХОДІВ

1 – Забруднення МПВ:

- органічними,
- біогенними,
- небезпечними речовинами,
- аварійне забруднення.

2 – Забруднення МПЗВ

3 – Гідроморфологічні зміни (наявність ставків, водосховищ; спрямлення річок)

4 – Засмічення водних об'єктів твердими побутовими відходами (пластик), інвазивні види

5 – Аналіз водокористування

6 – Зони, що підлягають охороні

7 – Екологічні цілі

Implementing partners

Co-funded by

With funding from:

ЗАБРУДНЕННЯ ОРГАНІЧНИМИ РЕЧОВИНАМИ

ПРИЧИНА – недостатній ступінь очищення стічних вод або взагалі відсутність каналізаційних мереж та каналізаційних очисних споруд

Дифузні джерела – домогосподарства сільського населення, не підключені до каналізаційних мереж.

- Води відводяться у відстійники, вигріби-накопичувачі → забруднюючі речовини потрапляють у МПЗВ і транспортуються у МПВ.
- Органічне забруднення → зміни кисневого балансу поверхневих вод → зміни видового складу гідробіонтів (або їх загибелі).

Implementing partners

Co-funded by

With funding from:

ЗАБРУДНЕННЯ ОРГАНІЧНИМИ РЕЧОВИНАМИ

Точкові джерела – за рахунок надходження стічних вод у поверхневі води.

- У басейні нараховується **1137 населених пунктів**.
- Найбільший вплив = міста з населенням > 100 тис. осіб → місто Львів.
- 2021 рік – до МПВ надійшло **7.6 тис. т органічних речовин**.
- **88%** органічних речовин надійшло до річки Полтви зі стічними водами КП «Львівводоканал».
- Органічні речовини надходять з
 - промисловими стічними водами надходить,
 - від закладів освіти,
 - від транспортних підприємств,
 - від сільського господарства

Implementing partners

Co-funded by

With funding from:

ЗАБРУДНЕННЯ БІОГЕННИМИ РЕЧОВИНАМИ → ЕВТРОФІКАЦІЯ МПВ

Точкові джерела:

- **97-99%** - населені пункти (неочищені стічні води, фосфоровмісні пральні порошки і миючі засоби),
- промисловість,
- сільське господарство.

Дифузні джерела:

- змив речовин з поверхні водозбору обумовлений **природними та антропогенними факторами.**
- *з сільськогосподарських угідь та меліорованих земель;*
- *з пасовищ та лісових масивів;*
- *урбанізований стік з територій населених пунктів;*
- *стік з промислових площадок;*
- *стік з територій сільських населених пунктів та тваринних комплексів;*
- *господарська діяльність на території водозбору.*

Implementing partners

Co-funded by

With funding from:

ЗАБРУДНЕННЯ НЕБЕЗПЕЧНИМИ РЕЧОВИНАМИ

Небезпечні речовини - пріоритетні забруднюючі речовини, підлягають контролю (Наказ Мінприроди № 45).

- **2021 рік** – звітність 2ТП Водгосп – **ЛМКП «Львівводоканал»** - інформація щодо наявності у скидах зворотних (стічних) вод забруднюючих речовин, із переліку пріоритетних (**свинець і нікель**).
- **2021 рік** – звітність 2ТП Водгосп – окрім пріоритетних забруднюючих речовин – інформація щодо скидів у МПВ **нафтопродуктів, СПАР, заліза, марганцю, міді, цинку та хрому**.
- **Джерела надходження небезпечних речовин** – промислові джерела, гірничовидобувні об'єкти, комунальні відходи.

Implementing partners

Co-funded by

With funding from:

АВАРІЙНЕ ЗАБРУДНЕННЯ ТА ВПЛИВ ЗАБРУДНЕНИХ ТЕРИТОРІЙ

- **Промислова діяльність** – виробництво енергії (ТЕС/ГЕС), видобуток корисних копалин (вугілля), хімічна промисловість, фармацевтична, текстиль, целюлозно-паперова промисловість, тваринництво та харчова промисловість.
- В басейні Вісли існує пункт захоронення радіоактивних відходів (3.8 га) у селі Буда Яворівського району (Державна корпорація "Українське державне об'єднання "Радон»).
- **Відпрацьовані хвостосховища, шламонакопичувачі та відстійники:** сховище кислого гудрону ВАТ «Львівський дослідний нафтомаслозавод», Шламонакопичувач залізоцинковмісних стоків колишнього Сокальського заводу хімволокна, Хвостосховище ЗАТ «Львівсистеменерго», ДГХП «Сірка». **На даний час, всі об'єкти не діючі, закриті або законсервовані.**
- Комісія ТЕБ та НС – **3 потенційно небезпечних територій I групи ризику** (висока можливість виникнення надзвичайних ситуацій техногенного характеру: Червоноградський гірничопромисловий район, Волинський гірничо-промисловий район та ДГХП «Сірка» (м. Новояворівськ).

Implementing partners

Co-funded by

With funding from:

ГІДРОМОРФОЛОГІЧНІ ЗМІНИ

- 1 – Зарегульованість
- 2 – Спрямлення русла
- 3 – Забори води
- 4 – Коливання рівнів води
нижче греблі

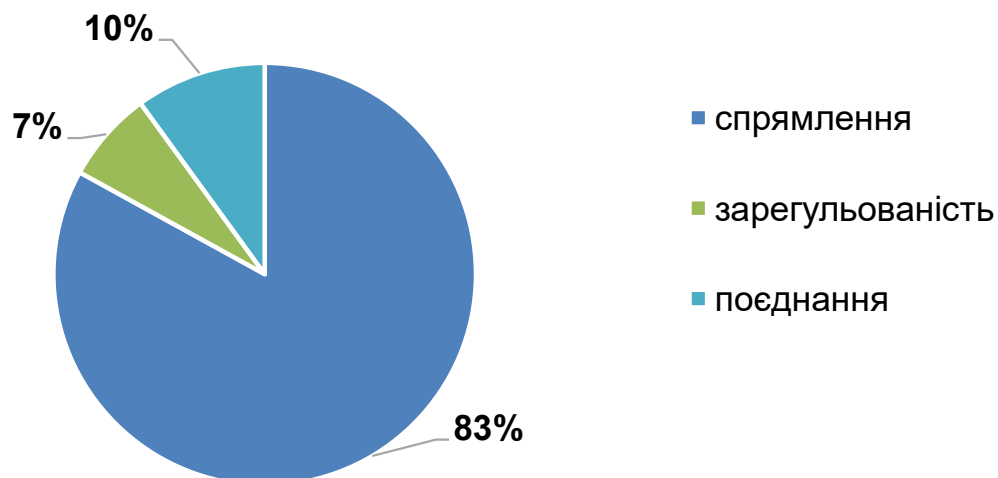
- протипаводковий захист
- гідроенергетика
- регулювання стоку (ставки, водосховища)
- спрямлення русел річок

160 МПВ (60% всіх МПВ) зазнали **гідроморфологічних змін**:

133 МПВ – спрямлення русел

11 МПВ – зарегульованість

16 МПВ – через поєднання зарегульованості та спрямлення

ПІДЗЕМНІ ВОДИ. ЗАБРУДНЕННЯ

- **Безнапірні МПзВ** – для централізованого місцевого водопостачання невеликих міст та містечок, у сільській місцевості для забезпечення потреб домогосподарств – **є ризик поверхневого забруднення, відчувають вплив техногенної діяльності.**
- На хімічний стан МПзВ впливає використання мінеральних добрив та пестицидів, діяльність меліоративних систем на сільгоспугіддях, відходи тваринницьких підприємств та скиди забруднених стічних вод у поверхневі водойми, відсутність централізованої каналізації з подальшим очищенням стічних вод у селах та селищах.
- В межах басейну знаходиться **Львівсько-Волинський вугільний басейн**, підприємство «Львіввугілля» та «Волиньвугілля»: шахти, суміжні підприємства, допоміжні об'єкти інфраструктури (терикони, відстійники шахтних вод, центральна збагачувальна фабрика, склади продукції та ін.) – **мають контакт з підземними водами та створюють небезпеку їх забруднення.**
- **Напірні МПзВ** – для забезпечення потреб централізованого питного і технічного водопостачання населених пунктів – **високий рівень захисту від поверхневого забруднення - можливе локальне (точкове) перевищення нормованих елементів, переважно в місцях неглибокого залягання водовмісних відкладів**
- Освоєння прогнозних ресурсів в басейні – **8%.**

ЗАСМІЧЕННЯ ВОДНИХ ОБ'ЄКТІВ ТВЕРДИМИ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ, В ТОМУ ЧИСЛІ ПЛАСТИКОМ

Сміття завдає шкоди водній фауні → деградація біорізноманіття
→ негативний вплив на стан МПВ.

- Прогалини у національному законодавстві
- Неефективна система збору, транспорту та утилізації відходів
- Низька культура поводження з відходами населення
- Велика кількість несанкціонованих та стихійних сміттєзвалищ

Implementing partners

Co-funded by

With funding from

ІНВАЗИВНІ ВИДИ

Інвазивні види (інвайдери) → біологічне забруднення → втрати біологічного різноманіття

Поява будь-якого чужорідного виду → індикатор і причина погіршення екологічного стану МПВ

**Водяна чума канадська,
або елодея канадська**

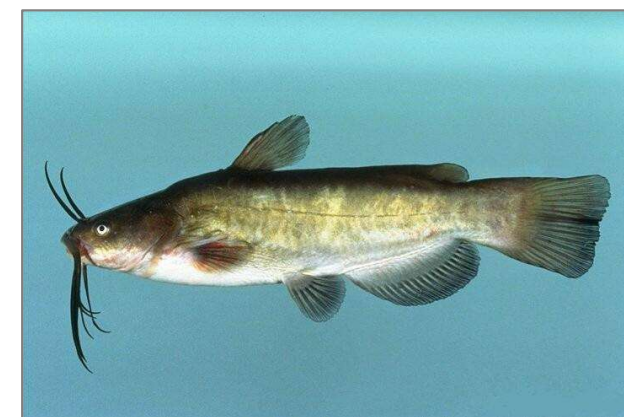

Implementing partners

Co-funded by

Головешка ротань

**Карликовий сомик
коричневий**

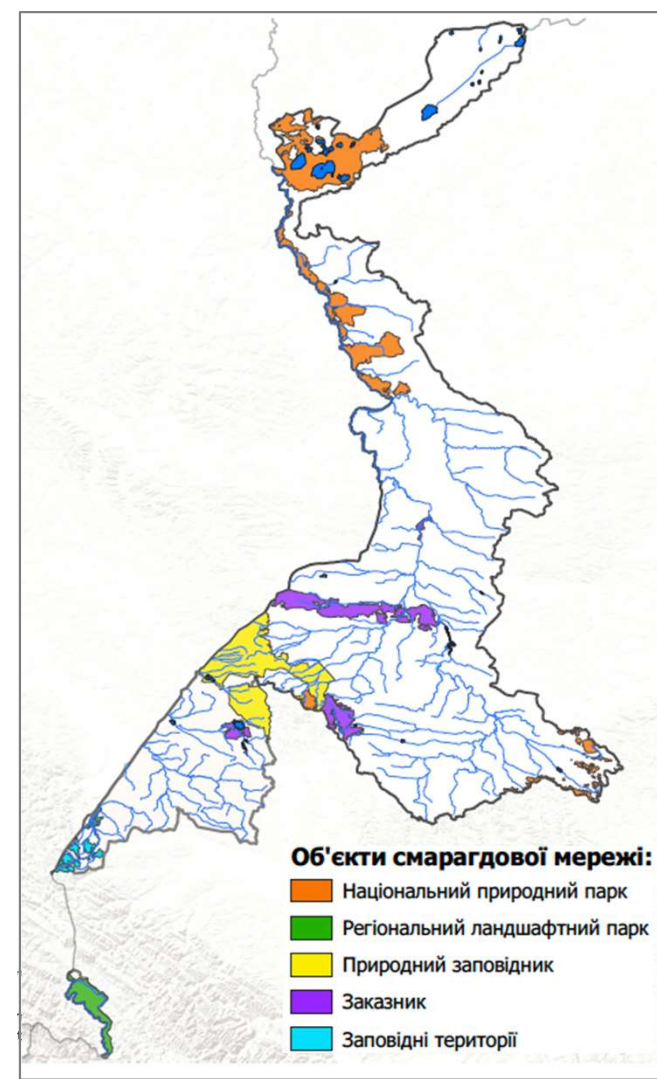
ЗОНИ (ТЕРИТОРІЇ), ЩО ПІДЛЯГАЮТЬ ОХОРОНІ

СМАРАГДОВА МЕРЕЖА

15 об'єктів Смарагдової мережі, які охоплюють 19% площі суббасейну.

За категоріями об'єкти поділяються на:

- **Природний заповідник – 1**
(«Розточчя»)
- **Регіональний ландшафтний парк – 1**
- **Заказник – 6**
- **Національний природний парк – 5**
- **Природно-заповідні території (долини річок) – 2**

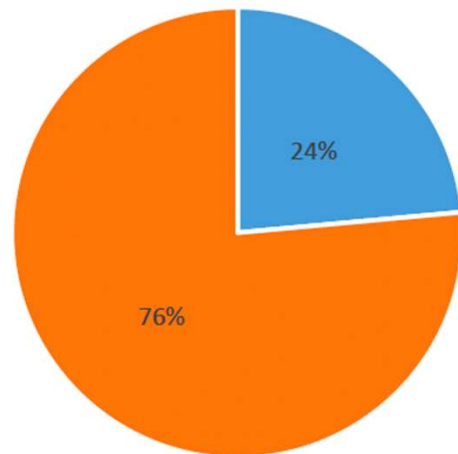

ЗОНИ (ТЕРИТОРІЇ), ЩО ПІДЛЯГАЮТЬ ОХОРОНИ

ЗОНИ САНІТАРНОЇ ОХОРОНИ

616 водозабори, що здійснюють забір води об'ємом більше 10 м³/добу.

- водозаборів підземних вод – **471**
- водозаборів поверхневих вод – **145**

■ поверхневих ■ підземних

Implementing partners

Co-funded by

With funding from:

МІСЦЯ РЕКРЕАЦІЇ ТА ВІДПОЧИНКУ НАСЕЛЕННЯ

За інформацією ДСНС, станом на липень,
2023 року, в басейні нараховується

**25 офіційно визначених місць рекреації
та відпочинку населення**

- На річках – 4 місця
- На озерах – 21 місце

ЗОНИ (ТЕРИТОРІЇ), ЩО ПІДЛЯГАЮТЬ ОХОРОНІ

УРАЗЛИВІ ТА МЕНШ УРАЗЛИВІ ЗОНИ, ВИЗНАЧЕНІ ВІДПОВІДНО ДО КРИТЕРІЇВ,
ЩО ЗАТВЕРДЖУЮТЬСЯ МІНДОВКІЛЛЯ

- Станом на **2023 рік** уразливі та менш уразливі зони в Україні **не визначено**.
- **Наказ Міндовкілля від 14 січня 2019 року №6** Про затвердження Порядку визначення популяційного еквівалента населеного пункту та Критеріїв визначення уразливих та менш уразливих зон.
- **Закон України «Про водовідведення та очищення стічних вод» від 12 січня 2023 року** (набрання чинності 07 серпня 2023 року), стаття 12 - Повноваження органів місцевого самоврядування
- **Держводагентством підготовлено та направлено подання до органів місцевого самоврядування.**
- В басейні Вісли пропонується визнати **57 МПВ уразливими зонами**. Триває процес прийняття відповідних рішень компетентними органами.

Implementing partners

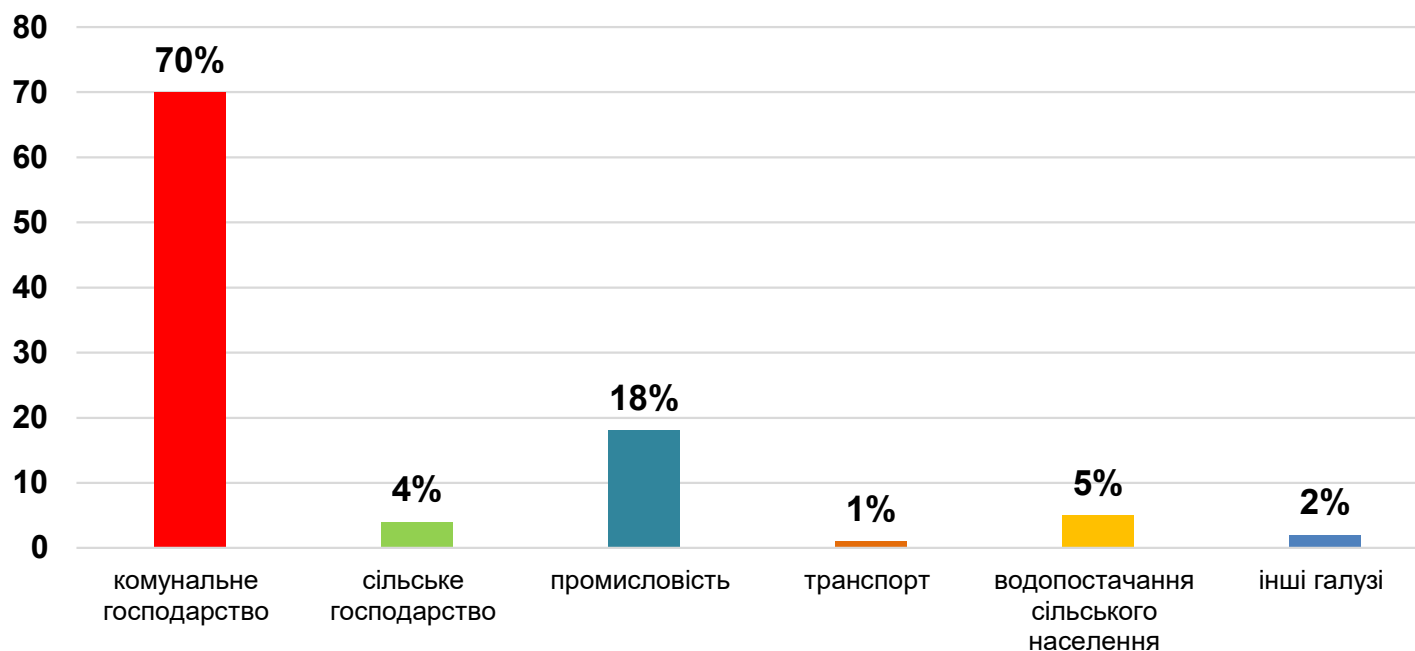
Co-funded by

With funding from:

АНАЛІЗ ВОДОКОРИСТУВАННЯ. ЗАБІР ВОДИ

- **92%** забору води по басейну – **підземні джерела** водопостачання.
- Обсяг використання – **42 млн. м³** (суббасейн Західного Бугу – 86%, суббасейні Сяну – 14%).
- Особливість басейну Вісли → **місто Львів на межі басейнів Вісли та Дністра** → забір води з басейну Дністра, водовідведення у басейн Вісли (**скид стічних вод у басейн Вісли є у 2,5 рази > обсягу водозабору**).

СТРУКТУРА ВОДОПОСТАЧАННЯ

Funded by
the European Union

EU4Environment
Water and Data in Eastern Partner Countries

АНАЛІЗ ВОДОКОРИСТУВАННЯ. СКИД ВОДИ

СТРУКТУРА ВОДОВІДВЕДЕННЯ

СТУПІНЬ ОЧИЩЕННЯ

99% забруднених стічних вод надходить від водокористувачів ЖКГ

Implementing partners

Co-funded by

With funding from:

ЕКОЛОГІЧНІ ЦІЛІ. ПОВЕРХНЕВІ ВОДИ

Добрий хімічний стан

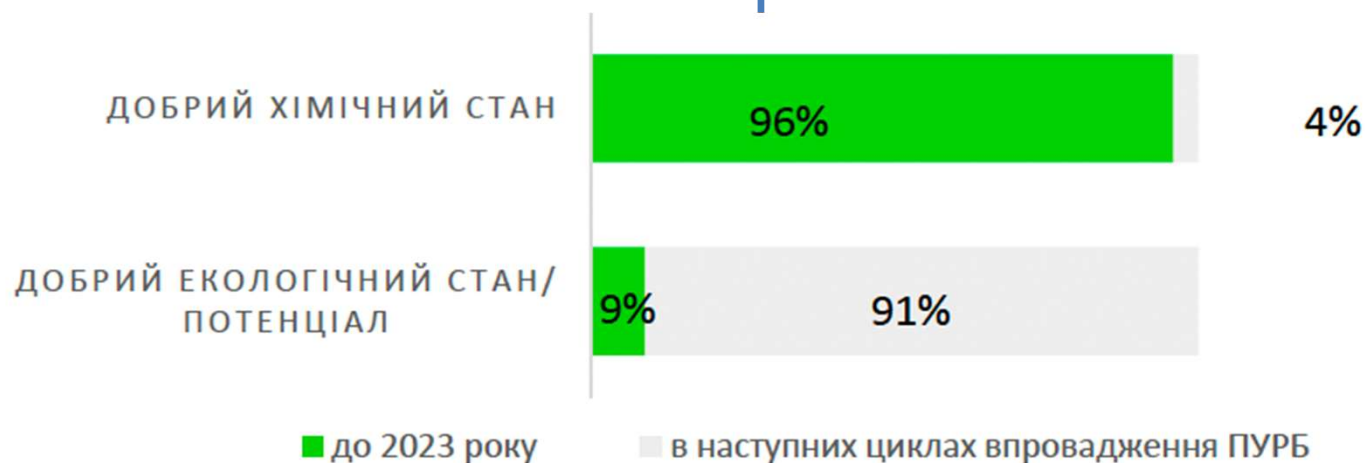
до 2030 р. → 257 МПВ

до 2036 р. або 2042 р. → 12 МПВ

**Добрий екологічний стан/
потенціал**

до 2030 р. → 23 МПВ

до 2036 р. або 2042 р. → 246 МПВ

ЕКОЛОГІЧНІ ЦІЛІ. ПІДЗЕМНІ ВОДИ

Добрий хімічний стан

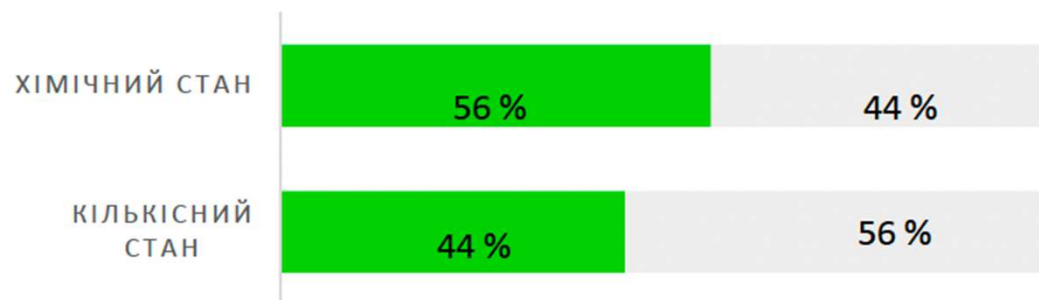
до 2030 р. → 5 МПВ

до 2036 р. або 2042 р. → 4 МПВ

Добрий кількісний стан

до 2030 р. → 4 МПВ

до 2036 р. або 2042 р. → 5 МПВ

Funded by
the European Union

EU4Environment
Water and Data in Eastern Partner Countries

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

kmydra_br@ukr.net

European Union for Environment - Water
Resources and Environmental Data

Implementing partners

Co-funded by

With funding from

